

Klub poslanika Naša stranka – Nezavisni blok

Broj:

Sarajevo, 13.11.2020. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM
n/r g. Nebojša Radmanović, predsjedavajući

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIME	13.11.2020		
Organizacija	Redni broj	Broj priloga	
01-50-1	2206	20	

Na osnovu člana 8. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, dostavljam

POSLANIČKU INICIJATIVU

Kojom se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine nalaže da u roku od 90 dana od dana usvajanja ove inicijative pripremi i u Parlamentarnu procedure uputi Prijedlog zakona o Izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH kojim će se uspostaviti sistem preferencijalnog, instant-drugi-krug, glasanja za izbor načelnika/gradonačelnika općina i gradova u BiH, kao i za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine, te kojom se od nadležnih entitetskih organa traži da u istom roku pripreme i usvoje izmjene i dopune relevantnih entitetskih zakona u dijelovima koji se tiču izbora načelnika/gradonačelnika s ciljem uspostave navedenog načina i sistema izbora istih.

Obrazloženje:

U trenutnom sazivu Predsjedništva BiH, jedan član je izabran sa samo 36% glasova. U prethodna dva saziva (izbori 2014. i 2010.), kao i na izborima 2002. godine, dva člana Predsjedništva su izabrana sa manje od 50% glasova. Kako je i na izborima 2006. jedan član Predsjedništva BiH izabran sa manje od 50% glasova, zadnji put kada su sva tri člana Predsjedništva BiH izabrana većinom glasova su održani prije 22 godine (1998.).

Kada su u pitanju načelnici/gradonačelnici, na izborima 2016. godine desetine ih je izabrano sa manje od 50% glasača u njihovim općinama širom Bosne i Hercegovine.

Ovakav način izbora članova Predsjedništva i načelnika/gradonačelnika dovodi do kontinuiranih i brojnih situacija u kojim se kandidati biraju na ove funkcije iako 70%, pa i više, glasača glasa za druge kandidate.

U demokratskim zemljama je česta praksa preferencijalnog glasanja, koje se još naziva i instant-drugi-krug glasanja. Primjera radi, taj sistem se primjenjuje na izborima za predsjednika Irske i Indije, na parlamentarnim izborima u Australiji, kako saveznim tako i unutar samih saveznih država, izborima za poslanike u američkoj saveznoj državi Maine i slično.

Prema ovom sistemu, glasači rangiraju kandidate, počev sa brojem 1 za prvu preferensu i tako dalje. Ukoliko niti jedan kandidat ne dobije preko 50% prvih preferensi, dva kandidata sa najvećim brojem tih preferensi ulaze u tzv. instant drugi krug, tako što im se dodjeljuju njihove preferense broj 2 sa listića onih kandidata

Klub poslanika Naša stranka – Nezavisni blok

koji nisu ušli u instant drugi krug. Kada se iscrpe sve preferense broj 2, obojici se dodijeljuju njihove preferense broj 3 sa preostalih listića, i tako redom. Kandidat koji na kraju ima više glasova je izabran.

Ovaj sistem glasanja i izbora omogućava izbor kandidata koji ima najveću i najširu podršku. Istovremeno, ovaj izbor ne stvara dodatne troškove niti neizvjesnost jer preferencijalni sistem glasanja predstavlja instant drugi krug. Iskustvo zemalja koje primjenjuju ovaj sistem ukazuje da vrijeme za brojanje ne varira u odnosu na obično brojanje, a to je pogotovo slučaj u Bosni i Hercegovini gdje bi se ovi listići svakako izbrojali znatno prije listića za zakonodavne organe, čije brojanje iziskuje dosta vremena.

Ovo rješenje je moguće usvojiti bez izmjena Ustava BiH. Naime, Ustav Bosne i Hercegovine propisuje: „Članovi Predsjedništva biraju se neposredno u svakom entitetu (tako da svaki glasač glasa za popunjavanje jednog mjesta u Predsjedništvu), u skladu sa izbornim zakonom kojeg donosi Parlamentarna skupština.”

Parlamentarna skupština BiH, stoga, može mijenjati način izbora članova Predsjedništva BiH pod uslovom da je izbor 1. neposredan, 2. da se odvija zasebno u svakom entitetu, te 3. da svaki glasač može glasati za popunjavanje samo jednog od tri mjesta u Predsjedništvu BiH.

Način izbora načelnika/gradonačelnika ne podliježe bilo kakvim ustavnim restrikcijama. Entitetski zakoni propisuju da je u izborima za načelnike/gradonačelnike izabran onaj kandidat koji ima najviše glasova, te je ove zakone (Zakon o izboru prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u Federaciji Bosne i Hercegovine, te Izborni zakon Republike Srpske) neophodno izmjeniti u relevantnim dijelovima. Stoga se ova inicijativa, osim Vijeću ministara BiH, upućuje i nadležnim entitetskim organima.

S poštovanjem,

Handwritten signature of Damir Arnaut in blue ink.

Poslanik u Predstavničkom domu